БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 16 (5945)
ЯНВАРИИН 22
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1950 он

Сэн 20 мүнгэн

„Бидэнэр, коммунистнууд болбол,—тусгаар табилантай хүнүүд гээшэбди. Бидэнэр тусгаар материалһаа эсхэгдэһэн байнабди. Бидэнэр болбол—агууехэ пролетарска стратегэй арми, нүхэр Ленинэй арми болоһон хүнүүд гээшэбди. Энэ армида хабаатай байха нэрэ солоһоо үндэр дээрэ юуншье үгы. Нүхэр Ленинэй үндэһэлэн байгуулһан ба хүтэлбэрилжэ байһан партиин гэшүүнэй нэрэһээ үндэр дээрэ юуншье үгы".

И. СТАЛИН.

ЛЕНИН—СТАЛИНАЙ АГУУЕХЭ ПАРТИ

Коммунистическэ общество байгуулхын түлөө тэмсэлдээ манай арад улам бүри шэнэ шэнэ илалтануудые туйлажа байна. Өөһэдынгөө бүхы илалтануудаар коммунистическэ партида, агууехэ Сталинай сэсэмэргэн хүтэлбэридэ уялгатайбди гэжэ советскэ хүнүүд һайн мэдэнэ.

Олон миллион ажалшадые дайшалхы единэ армида жагсаажа шадаха, социальна революциин ба пролетариадай диктатурын парти болоһон большевигүүдэй партиие ажалшадай гениальна вождьнор Ленин Сталин хоёр байгуулаа. Ленин ба Сталин хадаа ажалшадые эрхэ сүлөөтэй болгохын түлөө шэрүүн байлдаанууд соо, хүдэлмэришэн ангиин али бүхы дайсадта эсэргүү хайрагамгүй тэмсэл соо партиие хатуужуулһан, илагдашагүй идейнэ зэбсэгээр тарэниие зэбсэглэһэн, дэлхэй дээрэ эгээл революционно хүсэн түгэлдэр парти болгоһон байна.

Һүүлэй табин жэл соо манай ороной хүдэлмэришэн ангиин ба бүхы ажалшадай сүлөөлэлгын хүдэлөөнэй алдарта түүхэ доторхи агууехэ ба героическа хамаг бүхы зүйлнүүдынь большевигүүдэй партитай, тэрэнэй агууехэ вождьнор ба байгуулагшад Ленин, Сталинай нэрэнүүдтэй таһаршагүй холбоотой.

Соведүүдэй Бухэсоюзна II съезд дээрэ нүхэр Сталин иигэжэ хэлэһэн байна: «Бидэнэр, коммунистнууд болбол, — тусгаар табилантай хүнүүд гээшэбди. Бидэнэр тусгаар материалһаа эсхэгдэһэн байнабди. Бидэнэр болбол — агууехэ пролетарска стратегэй арми, нүхэр Ленинэй арми болоһон хүнүүд гээшэбди. Энэ армида хабаатай байха нэрэ солоһоо үндэр дээрэ юуншье үгы. Нүхэр Ленинэй үндэһэлэн байгуулһан ба хүтэлбэрилжэ байһан партиин гэшүүнэй нэрэһээ үндэр дээрэ юуншье үгы».

Парти юун дээрэһээ иладаг бэ, иланаб гэхэдэ, энэ хадаа дура хүсэлэнгэй, жаяг заршамай болон ябуулгануудай нэгэдэлээр холбогдонхой, хэдэн миллион ажалшадтай нигта холбоотой. Энэ хадаа марксизм-ленинизмын агууехэ һургаалда үнэн байдаг дээрэһээ иладаг байгаа, илажа байна.

Ленин — Сталинай туг доро, тэрэнэй хүтэлбэри доро жагсан ябажа, манай ороной хүдэлмэришэд болон таряашад 1917 оной октябрьдо помещигүүдэй ба капиталистнуудай зонхилолгые усадхажа, советскэ засаг тогтооһон, мүн гражданска дайнай ба гадаадын интервенциин жэлнүүдтэ советскэ Эхэ ороноо аршалан хамгаалһан байна. Илагдашагүй энэ туг доро жагсан ябажа, советскэ арад социалистическэ общество байгуулһан ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда түүхэтэ илалта туйлаһан байна. Ленин — Сталинай партиин туг доро, манай арад болбол коммунизмын алдарта замаар найдамтай дабшан ябана.

Советскэ арад хадаа партиин хүтэлбэреэр, коммунизм байгуулгын сталинска агууехэ программые хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна. Манай ороной ажалшадай туйлаһан амжалтанууд, дайнай хойто тээхи табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэарадай мүрысөөн хадаа манай арадай барагдашагүй ехэ хүсэ шадалые, творческо туйлай ехэ хүсэнүүдые партиин бадаруулһые эли тодоор гэршэлнэ.

Өөрынгөө шэн габьяата ажалаар советскэ хүнүүд юу туйлааб гэхэдэ, 1949 оной дүрбэдэхи кварталда промышленностиин валова продукциин һара бүхэнэйнь бүтээлгэ дайнай урда тээхи хэмжээнһээ 53 процентээр үлүү болоһон байха юм. Үнэндөө, дайнай урда тээхи 1940 оной бүтээлгые 1950 ондо үлүүлхэ гэжэ табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан байгаа. 1949 ондо орооһото культурануудай валова ургасань дайнай урда тээхи хэмжээе үлүүлэн, табанжэлэй түсэбөөр 1950 ондо хараалагдаһан хэмжээнүүдые туйлажа шахуу, 7,6 миллиард пүүд болоо. Манай ороной ажалшадай материальна энхэ һайн байдал ба культурна хэмжээнь дээшэлжэ байна. Арад зоной материальна байдалайнь һайжаржа байһан ябадал хадаа хүдэлмэришэд ба албахаагшадай хүлһэ салингайнь ургалгада, таряашадай олзо доходуудайнь дээшэлэлгэдэ харагдана. Үргэн хэрэглэлэй эд бараануудай үнэ сэнгүүдые хоёр дахин химдаруулһанай эсэстэ бодото салин нилээд дээшэлээ, промышленна эд товарнуудые худалдан абалгада таряашадай гаргашануудынь бага болоо.

Олонитэ зонтой нигта холбоотой парти хадаа өөрынгөө ороной эзэмди гэһэн арадай мэдэрэлые улам дээшэнь үргэнэ, гүрэнөө ударидалгада ажалшадые үргэнөөр хабаадуулна, партийнабэшэ олон миллион эдэбхитэдые өөрыгөө тойруулан жагсаана.

СССР-эй Верховно Соведтэ хэгдэхэ һунгалтануудта бэлэдхэлэй эхилэлгэ хадаа арадтай партиин таһаршагүй холбоотойе, олониитэ зониие ударидаха шадабариень харуулна. Партийна ба советскэ бүхы организацинуудай тон шухала зорилгонь юуб гэхэдэ, һунгуулиин кампаниин ябаса дотор олониитэ зонтой өөһэдынгөө холбоо барисаануудые улам саашаданьбүхэжүүлхэ, партийнабэшэ олон миллион шэнэ эдэбхитэдые өөһэдыгөө тойруулан жагсааха, ажалшадай творческо үүсхэлые толгойлхо ба хүгжөөхэ ябадал мүн.

Дэлхэй дээрэ шэнэ түхэлэй пролетарска түрүүшын парти, большевигүүдэй парти хадаа бүхы оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудта үльгэр жэшээ боложо, дэлхэйн хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ябасада гүнзэгы ехэ нүлөө үзүүлһэн байха юм.

Советскэ арад коммунизм тээшэ бата алхамаар дабшажа ябана. Советскэ арад өөрынгөө бүхэдэлхэйн-түүхэтэ хэрэгэй илаха байһанда үнэншэнэ, яахадааб гэхэдэ, байлдаануудта шалгарһан большевистскэ парти, ажалшадай агууехэ вождь ба багша, Ленинэй хэзээдэ мүнхэ хэрэгые сэсэн мэргэнээр үргэлжэлүүлэгшэ нүхэр Сталин бидэниие урагшамнай ударидажа ябана.

(**«Правдын»** түрүү бэшэгһээ).

В. И. Ленин ба **И. В. Сталин** Горкидо (1922 он). (ТАСС-эй фотохронико).

Дурасхаалта газарнуудаар

Большевистскэ партиин ба дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэнэй үндэһэ һуури табигша Владимир Ильич Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулгатай холбоотой хэдэн арбаад түүхэтэ газарнууд манай Эхэ ороной столицада — Москвада бии. Революциин агууехэ гениин ажаһууһан, ажаллаһан ба үгэ хэлэһэн олон байшангууд дээрэ мемориальна досканууд табигданхай.

Ленинскэ үдэрнүүдтэй дашарамдуулан, Москва городой экскурсионно бюро хадаа Москвада Ленинэй ябаһан газарнуудаар экскурсинуудые эмхидхэбэ.

Мохово улицада, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ СССР-эй Гүрэнэй библиотекын хуушанай байшангай хажууһаа тус экскурсинуудай маршрут эхилнэ. Владимир Ильич 1893 ондо Москвада түрүүшынхеэ ерэжэ, урдын Румянцевска музейн публична библиотекын байшангай залнуудай нэгэн дотор, ажаллаһан байгаа. Байшангай фасад дээрэ табигдаһан мраморна мемориальна доска энээн тухай гэршэлнэ.

Московско предприятинуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадые олоор тээһэн ехэ автобус Калининай улица (урдын Воздвиженка) тээшэ, мүнөө ондоо тээ абаашагдаһан № 13 байшангай байһан газар тээшэ шэглэн ошоно. 1894 оной январьда энэ байшан дотор студентнүүдэй нюуса вечеринкэ дээрэ Владимир Ильич Ленин түрүүшынхеэ үгэ хэлэһэн байгаа. Народник В. П. Воронцовтой арсалдаха зуураа, Ленин болбол народнигуудай хархис үзэл сурталые таһа сохин шүүмжэлһэн ба революционно марксизмын үндэһэ һууринуудые тайлбарилһан байха юм.

Автобус тэндэһээ Московско Соведэй байшан тээшэ шэглэн ошоно. Тэрэнэй балкон дээрэһээ Владимир Ильич Ленин 2 дахин үгэ хэлэһэн байгаа. Эндэ, 1922 оной ноябриин 20-до Московско Соведэй пленум дээрэ Ленинэй үгэ хэлэһэн тухай ба «Нэповскэ Росси хубилжа социалистическэ Росси болохо» гэжэ Ленинэй уридшалан хэлэһэн сэсэн үгэнүүд тухайда лектор хөөрэнэ.

Экскурсантнууд Чеховэй улицада **Ленинскэ комсомолой** театрын байшан дээрэ табяатай мемориальна доскае харана. Эндэ, 1920 ондо, комсомолой III съезд дээрэ Владимир Ильич «Залуушуулай союзуудай зорилгонууд» гэжэ түүхэтэ үгэеэ хэлэһэн байгаа.

Экскурсантнууд столицын гол харгынуудаар ябахадаа Ехэ театрын байшан, Союзуудай байшан, «Метрополь» гостиницын ба политехническэ музейн байшангуудтай танилсана. Тэндэ болоһон съезднүүд, конференцинүүд ба суглаанууд дээрэ Ленин оло дахин элидхэлнүүдые хэһэн ба үгэ хэлэһэн байна.

Павелецкэ вокзал хадаа Ленинтэй хахасалгын угаа ехэ гашуудалта үдэрнүүд тухай һануулна, тэрэ вокзалай перрондо 1924 оной январиин 23-да траурна поезд хүрэжэ ерэһэн байгаа. Горкиһоо Москва худар Владимир Ильич Ленинэй хүүрые асарһан паровоз ба вагон тэндэхи павильон дотор хадагалагданхай. Тэдэниие экскурсантнууд ехэ анхаралтайгаар харана.

Советскэ арадай ба бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй арюун нангин газар — Ленинэй мавзолейн байдаг Кремлиин эртэ урдын хананuудай дэргэдэ, түүхэтэ Улаан талмай дээрэ автобусна 3 часай маршрут дүүрэнэ. Московско предприятинуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшад, Советскэ Армиин солдадууд ба офицернүүд, столицын һургуулинуудай ба ремесленнэ училищинуудай һурагшад Москвадахи Ленинэй ябаһан газарнуудаар экскурсинуудые хэнэ.

Ленинскэ үдэрнүүдтэ

В. И. Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо 26 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шаналал-дурасхаалай заседанинууд Улан-Удын предприятинууд ба эмхи зургаануудаар болоо.

Большевистскэ партиие эмхидхэгшэ ба дэлхэй дээрэ эгээн түрүүшын социалистическэ гүрэниие байгуулагша Владимир Ильич Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай хөөрэлдөөнүүд городой бүхы эмхи зургаануудай, предприятинуудай болон бусад организацинуудай ажалшадай дунда үнгэргэгдэбэ. Гүрэнэй банкын дэргэдэхи парторганизациин 28 агитаторнууд дааһан участогуудтаа гаража, «Ленинизм—бүхы дэлхэйн ажалшадые сүлөөлэлгын туг мүн» гэһэн хөөрэлдөө үнгэргэһэн байха юм. Тэрэшэлэн городской пожарна охранын дэргэдэхи агитаторнууд Я. Н. Ибдиминов, И. О. Якимчук, П. Ф. Ушакова ба бусад В. И. Ленинэй ажал-ябуулга тухай хөөрэлдөө хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үнгэргөө.

Мүн Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ пединститудай студентнэр-агитаторнууд ажалшадай дунда В. И. Ленинэй дурасхаалда зорюулагдаһан хөөрэлдөөнүүдые эдэбхитэйгээр үнгэргэбэ.

* * *

В. И. Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо 26 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шаналал-дурасхаалай заседани механизированнэ шэлэй заводто боложо, «26 жэл соо Ленингүйгөөр, Сталинай хүтэлбэреэр — ленинскэ замаар» гэһэн элидхэлые ВКП(б)-гэй Железнодорожно райкомой секретарь нүхэр А. С. Череп хэбэ.

Мүн энэ үдэр Улан-Удын мяха-консервын комбинатда, сэмбын фабрикада ба бусад предприятинуудта, эмхи зургаануудта В. И. Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо 26 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шаналал-дурасхаалай заседанинууд олон хүнүүдэй хабаадалгатайгаар болоо.

Улан-Удэ городто болоһон шаналал-дурасхаалай заседани

Большевистскэ партиие, советскэ гүрэниие байгуулагша, хүн түрэлтэнэй агууехэ гени Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһөөр 26 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шаналал дурасхаалай заседани үсэгэлдэр үдэшын 8 часа, Ленинэй орденто Бурят-Монголой оперо ба баледэй театр соо болобо.

Тус заседаниин Хүндэлэлэй Президиумдэ агууехэ Сталин түрүүтэйгээр ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрое һунгаа.

«26 жэл Ленингүйгөөр, нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро—ленинскэ замаар» гэһэн элидхэл ВКП(б)-гэй Обкомой Секретарь нүхэр Н. М. Рогов хэбэ. Элидхэлэй һүүлээр, агууехэ Сталинда эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые заседанида хабаадагшад тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

Хитадай Арадай республикын Гүрэнэй Захиргаанай Соведэй Премьер ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр господин Чжоу Энь-лай Москва ерэбэ

Хитадай Арадай республикын Гүрэнэй Захиргаанай Соведэй Премьер ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр господин Чжоу Энь-лай агууехэ хоёр гүрэнүүдэй—Хитадай ба Советскэ Союзай хоорондо хүршэ һайн харилсаануудые бэхижүүлхэ тушаа хэлсээнүүдтэ хабаадахын тулада январиин 20-до Москва ерэбэ.

ВЛКСМ-эй Центральна Комитедтэ

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын бэлэдхэлдэ комсомольско организацинуудай хабаадалга тухай

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин кампани эхилээ. Энээниие ороноймнай залуушуул шэнэ патриотическа хэрэгүүдээр тэмдэглэн, манай агууехэ Эхэ ороной алдар солые арбидханэ.

Город ба хүдөөгэй залуу патриодууд агитационно-ойлгуулхамжын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байна.

ВЛКСМ-эй Центральна Комитет хадаа СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын бэлэдхэлдэ комсомольско организацинуудай хабаадалга тухай асуудал хаража үзөөд, һунгалтын үдэрые эрхимээр угтахын түлөө орон дотор дэлгэржэ эхилһэн социалистическэ мүрысөө бүрин дэмжэхыень комсомольско организацинуудта дурадхаба. Сталинска Конституци ба «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримые» ойлгуулха хүдэлмэри залуушуулай дунда үргэнөөр ябуулха хэрэгтэй.

Комсомольско организацинууд хадаа коммунизмын илалтын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ Ленин—Сталинай партида, большевистскэ партиие ба советскэ гүрэниие эмхидхэгшэд, тэрэнэй вождьнор В. И. Ленин ба И. В. Сталин тухай, Сталинска Конституци ба һунгуулиин хуули тухай, буржуазна демократиһаа советскэ демократиин булюу һайн тухай, советскэ обществын морально-политическэ нэгэдэл ба СССР-эй арадуудай хани барисаан тухай, советскэ патриотизм тухай лекци, элидхэл болон хөөрэлдөөнүүдые залуушуулай дунда эмхидхэхэ ёһотой. Ажахын ба культурна байгуулалтын бүхы һалбаринуудта советскэ арадай туйлаһан амжалтанууд тухай, дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй дүрбэдэхи жэлэй дүнгүүд, табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ залуушуулай зорилгонууд тухай, советскэ арадай материальна тэниглэн байдалые, культурые дээшэлүүлхын тулада парти ба правительствын табидаг саг үргэлжын анхарал оролдолго тухай, бата бэхи эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хүсэнүүдые шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүүгээр жагсаахын түлөө Советскэ Союзай хэдэг тэмсэл тухай, шэнэ демократиин оронууд ба бүхы дэлхэйн залуушуулай демократическа хүдэлөөн тухай лекци болон хөөрэлдөөнүүдые хэхэ гэжэ һайшаан дурадхагдана.

Һунгагшадай дунда ябуулагдаха агитационно ба эмхидхэлэй хүдэлмэридэ үргэн олон залуушуулай тон эдэбхитэйгээр хабаадаха, залуушуулые һунгуулиин комиссинуудай составта дэбжүүлэн оруулха, тэдэниие найдалгата нюурнууд болгохо гэхэ мэтэ хадаа һунгалтада бэлэдхэлэй үдэрнүүдтэ комсомольско организацинуудай амжалтатайгаар хүдэлмэрилхэ шухала эрхэ нүхэсэл мүн гэжэ ВЛКСМ-эй Центральна Комитет тоолоно. Комсомольско хүтэлбэрилхы органууд ба комсомольско организацинууд һунгалтада бэлэдхэлтэй холбоотой хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэһэн залуушуулые бүхы хэмжээгээр дэмжэхэ, тэдэндэ туһалха ёһотой.

СССР-эй Верховно Соведтэ хэгдэхээ байгаа һунгалтада бэлэдхэлтэй холбогдуулан пропаганда ба агитаци үргэнөөр ябуулжа, дайнай һүүлэй сталинска табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ залуушуулай хабаадалга тухай материалнуудые толилон, залуушуулай дунда комсомольско организацинуудай хэһэн эмхидхэлэй ба агитационно-пропагандистска хүдэлмэриин дүй дүршэлые өөһэдынгөө хуудаһанууд дээрэ саг үргэлжэ согсолжо ба мүн дэлгэрүүлжэ байхыень комсомольско газетэнүүдтэ ба журналнуудта дурадхагдана

(ТАСС).

ИДЕИНЭ АГУУЕХЭ ЭБ НЭГЭДЭЛ

Профессор Б. ВОЛИН

Хүн түрэлтэнэй гениүүд, бүхы дэлхэйн ажалшадай инаг дуратай вождьнор, манай сэсэмэргэн багшанар В. И. Ленин ба И. В. Сталинай идейнэ агууехэ эб нэгэдэлдэ адли иимэ жэшээ урдань байгаагүй юм. «Сталин — мүнөөдэрэй Ленин» гэжэ бүхы дэлхэй дээрэ баяртайгаар хэлсэдэг.

Нүхэр Сталинай бүхы ами наһан ба ажал-ябуулгань В. И. Ленинэй ажал-ябуулгатай таһаршагүй холбоотой. Нүхэр Сталин Ленинтэй хамта ажаллажа, большевигүүдэй парти байгуулһан, большевизмын идеологическа, эмхидхэлэй, тактическа ба теоретическэ үндэһэ һуурие зохёон табиһан байна. Нүхэр Сталин Ленинтэй хамтадаа худалмэришэн ангиие зэбсэгтэ восстанида хүтэлжэ, Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин зоригжуулагшань ба вождинь байһан юм.

Нүхэр Сталин агууехэ Ленинтэй хамта дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэн байгуулаа. Гражданска дайнай бэрхэтэй жэлнүүдтэ Ленин, Сталин хадаа партиие, гүрэниие, Улаан Армиие ба ороной бүхы обороные хүтэлбэрилөө.

Ленин ба Сталин—ленинизмые гениальнаар зохёогшод мүн.

Сталин хадаа Ленинэй агууехэ хэрэгүүдые үнэн сэхээр үргэлжэлүүлэгшэ мүн. Сталинай нэрэнь арадай ухаан бодолдо Ленинэй нэрэтэй холбоотой.

* * *

Нүхэр Сталин үшөө Тифлисскэ духовно семинарида һуража байхадаа Ленинэй зохёолнуудтай, ленинскэ «Худэлмэришэн ангиие сүлөөлэлгын түлөө тэмсэлэй союзай» ажал-ябуулгатай танилсажа, Закавказьеда ябуулха өөрынгөө ажал-ябуулгын, үльгэр жэшээ болгоһон тэрэниие абаһан юм. «Арадай хани нүхэд» гэжэ юун бэ, тэдэнэр социал-демокрадуудтай яажа тэмсэнэб?» гэһэн Ленинэй зохёолые Сталин нарииваар шудалһан байгаа.

Сталин хадаа ленинскэ «Искра» газетын гарахада В. И. Лениниие юрэбусын хүн, ёһотой марксистска партиие байгуулагша, пролетариадай вождь ба багша, эгээ дээдэ зэргын хүтэлбэрилэгшэ, тэмсэлдэ айхагүй ба ородой революционно худэлөөнэй бэрхэтэй замаар партиие урагшань зоригтойгоор хүтэлэгшэ уулын бүргэд мүн гэжэ мэдэрһэн байха юм.

Нүхэр Сталин хадаа «Искрын» худэлмэриие даган уламжалаа һэн. 1901 ондо бии болоһон ба Сталинай хүтэлбэрилдэг байһан «Брдзола» («Тэмсэл») гэжэ газетэ Россида «Искрын» удаадахи эрхим марксистска газетэ байһан юм, тэрэнэй хэблэгдэн гарадаг болоһые ехэ шухала события гээшэ гэжэ «Искра» тэмдэглээ һэн.

Сталинай байгуулһан Закавказска партийна организациин ажал-ябуулгые Ленин хилын саана байхадаа анхаралтайгаар ажаглан харагша һэн. Хожомынь Ленин болбол М. Горькидо бэшэһэн бэшэг соогоо, Сталинай хүмүүжүүлһэн Кавказска большевигүүдэй пролетарска интернационализм тухай, национальна асуудалые пролетарска ёһоор шиидхэлгын үльгэр жэшээ болохо ород, грузин, армян ба татарнуудай ахадүүгэй хамтын худэлмэри тухай гүн ехэ ханалтайгаар дурдаһан байха юм.

Хаанта засагаар батумска түрмэдэ хаагдаад байһан нүхэр Сталин РСДРП-гэй II съезд дээрэ болоһон событинууд тухай мэдэхэдээ Ленинэй талада, большевигүүдэй талада эрид шууд ороо һэн.

Ленин Сталин хоёрой түрүүшын танилсалга бэшэг бэшэлсэлгээр эхилһэн юм. Нүхэр Сталин 1903 ондо Сибирьтэ сүлэлгэдэ байхадаа, Лениниһээ бэшэг абаа, тэрэ бэшэг соонь парти доторхи байдалай критикэ ба партиин худэлмэриин бүхы түсэб тобшоор ба эли тодоор хэлэгдэһэн байба. «Энэ простой ба зоригтой бэшэг уншахалаа,—гэжэ нүхэр Сталин дурдана,—Ленин хадаа манай партиин уулын бүргэд гээшэ гэжэ би улам ехээр этигээ һэм».

Меньшевизмые идейнэ бута сохилгодо, партиин ленинскэ идеологическа, эмхидхэлэй, политическа ба теоретическэ үндэһэ һуурие хамгаалха ба хүгжөөхэ хэрэгтэ нүхэр Сталинай үүргэ тон ехэ.

«Юу хэхэб?» гэһэн ленинскэ классическа худэлмэриин удаа, нүхэр Сталинай «Партийна арсалдаанууд тухай богонихоноор», «Социал-демократа харюу» гэһэн суута зохёолнууд хадаа ленинскэ идеяе дэлгэрүүлэн хүгжөөхэ гүнзэгы ба түгэс зохёол мүн байгаа.

«Пролетариатис Брдзола» гэжэ легальна бэшэ газетэдэ хэблэгдэһэн «Социал-демократи национальна асуудалые ямараар ойлгоноб?» гэһэн нүхэр Сталинай статьянь РСДРП-гэй программа соо хэлэгдэһэн ленинскэ национальна асуудалда гайхамшагта тайлбари болоһон юм. Энэ статья соо хэлэгдэһэн идеяе «Марксизм ба национальна асуудал» гэжэ суута худэлмэри соогоо хожом дэлгэһэн байна. Нүхэр Сталинай «Пролетаринарай анги ба пролетаринарай парти» гэжэ худэлмэри В. И. Ленинэй «Алхам урагшаа, хоёр алхам гэдэргээ» гэһэн классическа худэлмэритэй ойро дүтэ юм.

Нүхэр Сталин хадаа ородой түрүүшын революциин эхилхэһээ хойшо партиин ленинскэ тактическа үндэһэ һуурие, пролетариадай гегемониин ленинскэ идеяе, революциин ленинскэ теориие хамгаалһан ба бодото дээрэнь бэелүүлһэн юм.

«Пролетариатис Брдзола» гэжэ сталинска газетэ дайшалхы шэглэлээрээ, тематикаараа партиин III съездһээ һүүлээр хэблэгдэдэг болоһон ленинскэ «Пролетарий» гээшэдэ адли байгаа. «Пролетариатис Брдзола» газетэдэ Ленин зорюута хоёр статья бэшэһэн байха юм.

Ленин Сталин хоёр анха түрүүн ородой нэгэдэхи революциин шанга үдэрнүүдтэ, 1905 оной декабрьда Таммерфорско партийна конференци дээрэ уулзаһан юм.

Партиин IV (нэгэдэлгын) съезд дээрэ, V (Лондонско) съезд дээрэ Ленин ба Сталин большевизмын теори ба практикые хамгаалан, меньшевизмые хайра гамгүй сохиһон байна.

Тэрэ үедэ «Анархизм гү, али социализм?» гэжэ нэгэ юрэнхы гаршагтай И. В. Сталинай олон статьянууд марксизм-ленинизмын теоридо гайхамшагта оруулалта болоһо, «Материализм ба эмпириокритицизм» гэжэ Ленинэй гениальна худэлмэритэй тон дүтэ холбоотой байһан юм. Мүн И. В. Сталинай «Российска социал-демократическа партиин Лондонско съезд» («Делегадай тэмдэглэл») гэжэ худэлмэри тэрэ үеын байдалай ленинскэ сэгналтые бэлигтэйгээр тодорхойлһон, ленинизмын идейнэ ба тактическа позициие үмөөрһэн байна.

Ородой нэгэдэхи революциин һүүлээрхи реакци хадаа ород арадта, пролетариадта, большевистскэ партида бэрхэтэй үе байһан юм. 1907 оной эсэстэ Ленин болбол хоёрдохёо эмиграцида гараха баатай болоо һэн. 1908 оной хабар Сталин түрмэдэ хаагдаһанайнгаа һүүлээр Сольвычегодско сүлэлгэдэ ябуулагдаа һэн. Гэбэшье столыпинщинын тон бархэтэй оршон байдалдашье агууехэ вождьнор партиин түлөө, революциин түлөө тэмсэлэйнгээ түүхэтэ хэрэгые эсэшэ сусашагүйгөөр үргэлжэлүүлжэ байһан юм. Хаанта засаг хадаа тэдэнэй идейнэ эб нэгэдэлые таһалжа шадаагүй. Тэдэнэй статьянууд партиин центральна орган «Социал-демократ» газетэдэ хэблэгдэдэг байгаа, тэдэнэй листовконуудынь Россин большевигүүд ба арад олониитые зоригжуулдаг һэн.

Революционно дэбжэлтын үедэ Ленин Сталин хоёрой идейнэ хэлхээ холбоонь улам бүри бэхижэһэн байгаа. Ленинэй заабаряар, Сталинай үүсхэлээр манай большевистскэ «Правда» бии болгогдоо һэн. «Правдын» түрүүшын номерые Сталин хүтэлбэрилэн бэлэдхэһэн, түрүү статьяень тушаагдахынгаа урдахана бэшэһэн байна.

Нүхэр Сталин тэрэ үедэ нюусаар хоёр дахин Ленинлэ Краков ошоһон юм. Хоёрдохёо ошохододоо, хилын саана нэгэ хэды байжа (1912 оной эсэс — 1913 оной эхин). «Марксизм ба национальна асуудал» гэһэн программна худэлмэри бэшэһэн байна.

И. В. Сталин Петербург ерэжэ үрдингүй (долоодохёо) тушаагдаад, дүрбэн һара түрмэдэ һууһанайнгаа һүүлдэ холын Туруханска хизаар уруу сүлэгдэһэн юм.

Гэбэшье, эмиграцида байһан Ленин ба 1917 оной февральска революци хүрэтэр сүлэлгэдэ ябаһан Сталин хоёрой энэ һүүлшын дүрбэн жэлэй хахасалга хадаа тэдэнэй агууехэ идейнэ эб нэгэдэлые таһалдуулаагүй юм. Шэрүүн хүйтэн Сибириин заха хизааргүй дайдаһаа сталинска амаршалгын үгэнүүд, сталинска сэдьхэл, мэдэрэл ба ухаан болол Ленинлэ ерэдэг һэн.

Дэлхэйн нэгэдэхи дайнай эхилхэдэ, дайн тухай ленинскэ тезисүүдэй эллэб орёо замуудаар, эсэстээ, Сталинда хүрэжэ ерэхэдэнь, И. В. Сталин тон ехээр баярлаһан юм. Тала тезисүүдынь дайн тухай, эб найрамдал ба революци тухай асуудалаар Ленин, Сталинай нэгэн һаналтай байһые дахин дахин харуулһан байгаа.

1917 он. Февральска революци болоо. Сагзуурын правительствын ба англо-французска империалистнуудай табиһан хаалтануудые дабан гарахые оролдон, Ленинэй тэмсэжэ байха үедэ, нүхэр Сталин Туруханска сүлэгын бүхы бэрхэшээл ба зоболонгые эрэлхэгээр дабажа гараад, революционно Петроградаа бусажа ерэһэн байна.

Нүхэр Сталин буржуазно-демократическа революциие социалистическэ революци болгохо гэһэн тэмсэлдэ партиие нигтаруулан нэгэдхэбэ.

Удангүй, 1917 оной апрелиин 3-най үдэшэ, Петроградай саана, Белоостровто агууехэ Ленин, тэрэнэй үнэн соратник нүхэр Сталин дахин уулзаһан юм. Ленин Сталин хоёр хадаа арад олониитые толгойлон, тэдэниие социалистическэ революциин түлөө тэмсэлдэ хүтэлөө бэлэй.

Нүхэр Сталин хадаа июльскэ үдэрнүүдтэ контрреволюционно Сагзуурын правительствын сүүдтэ Ленинэй ерэхые эрид хорижо, гүнзэгы подпольедо оролгыень наринаар эмхидхэжэ, Ленинэй ами наһые абарһан байна. В. И. Ленинэй Разливта байхада И. В. Сталин хоёр дахин ошоо һэн.

Ленин Сталин хоёрой һанал үзэлэй һалашагүй нэгэ байһаниинь партиин VI съездын үедэ, корниловска үймөөнэй түгшүүритэ үдэрнүүдтэ шэнэ хүсэтэйгөөр харагдаа.

Ленин восстанида бэлэдхэлгые бээрээ хүтэлбэрилхын тула октябриин 7-до Финляндиһаа Петроград ерээ һэн.

Октябриин 10-да Ленин ба Сталинай хүтэлбэри доро Центральна Комитедэй заседани болоһо, зэбсэгтэ восстани тухай түүхэтэ тогтоол абаһан байна. Октябриин 16-да Центральна Комитедэй үргэн заседани дээрэ Ленинэй дурадхалаар. восстаниие хүтэлбэрилхэ партийна центр нүхэр Сталин түрүүтэйгээр һунгагдаа һэн.

Ленин ба Сталин—Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалтые эмхидхэгшэд ба зоригжуулагшад мүн. Эдэнэр парти болон худэлмэришэн ангиие зоригтойгоор ба найдабаритайгаар, батаар ба болгоомжотойгоор зэбсэгтэ восстанида хүтэлөө.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин тон шухала документнүүдые—«Россин арадуудай эрхэнүүдэй декларацию», «Ажалшад ба мүлжэгдэһэн арадай эрхэнүүдэй декларацию», учредительнэ суглаае тарааха тухай декрет, Брестскэ эбэй хэлсээ хэхэ директивэнүүдые Ленин Сталин хоёр хамта зохёоһон юм.

Гражданска дайн, империалистнуудай интервенци эхилбэ. Хэзээ хэзээнэйхидээл адли, Ленинтэй зэргэлэн нүхэр Сталин ажаллаба. Илангаяа бэрхэтэй газар худар,—Царицын, Пермь, Петроград, Урда зүг уруу—Ленин өөрынгөө агууехэ соратнигые—нүхэр Сталиниие эльгээдэг байгаа. Сталинай ошоһон лэ газарта илалта туйлагдагша һэн. Ленинэй илагдашагүй туг доро байлдаһан Советскэ Армиин эгээн алдар суута илалтануудынь Сталинай нэрэтэй холбоотой.

Сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдтэ эсэргүү дайн илалта түгэс дүүрэжэ, Советскэ засаг амгалан тайбан ажахын байгуулалтада ороо һэн. Гэбэшье, социализмын дайсад, троцкистско-бухаринска урбагшад, капитализмые дахин һэргээхые хүсэгшэд хадаа ленинско-сталинска түсэбэй ёһоор социалистическэ байгуулалта дэлгэрүүлэн хүгжөөхэ ябадалдань партида һаад ушаруулхые һэдэһэн юм.

Нүхэр Сталин Ленинтэй хамта партиин хараа шугамые шууд сэхэ ябуулжа ба хамгаалжа, троцкистнуудые ба партиин бусад бүхы дайсадые элирүүлэн сохёо һэн.

1922 оной апрельдэ партиин Центральна Комитедэй пленум дээрэ Ленинэй дурадхалаар нүхэр Сталин ЦК-гэй генеральна секретаряар һунгагдаһан юм.

Мүнхэ Ленинэй бидэнһээ хагасаһанай һүүлдэ И. В. Сталин партиин уманаһөө, арадай уманаһөө, Ленинэй захяануудые дүүргэхэбди гэжэ агууехэ тангариг үгэһэн байна. Ленинэй тугые Сталин дээрэ үргөө, тэрэниие Ленин—Сталинай туг гэжэ мүнөө арад зүбөөр нэрлэнэ. Сталин хадаа Ленинэй үнэн соратник ба агууехэ хэрэгыень гениальна үргэлжэлүүлэгшэ мүн.

Большевигүүдэй алдарта парти нүхэр Сталинай сэсэмэргэн хүтэлбэри доро ябажа, өөрынгөө зам дээрэ ушарһан айхабтар ехэ бэрхэшээлнүүдые дабан, манай орониие социализмын илалтада асараад, Ленинэй захиһан агууехэ зорилгодо—коммунистическэ общество байгуулгада советскэ арадые найдабаритайгаар хүтэлэн ябана.

«Нүхэр Сталин,—гэжэ М. И. Калинин бэшэһэн байна, — Ленинлэ хизааргүй дуратай. Энэ дураниинь тэдэнэй нэгэ һанал хүсэл ба нэгэ зорилготой байһан дээрэһээ аршатай».

Сталинай хойноһоо ябаха гээшэ Ленинэй захяае дүүргэхэ; Сталинай зохёолнуудые шудалан үзэхэ гээшэ Ленинэй агууехэ идеягээр өөрынгөө ухаан бодолые баяжуулха гэһэн удхатай гэжэ манай арад ба бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэн мэдэнэд.

Манай вождьнорой, манай агууехэ багшанарай—Ленин ба Сталинай ажабайдал, ажал-ябуулгань арадай зол жаргалай тулада, коммунизмын тулада идейнэ агууехэ эб нэгэдэлэй үльгэр жэшээ мүн.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН“
2. 1950 оной январиин 22.

Москва. Улаан талмай дээрэхи В. И. Ленинэй мавзолей.

В. Ковригинай фото. (ТАСС-эй фотохроника).

Горкидохи музей

Большевистскэ партиие ба советскэ гүрэниие байгуулагша, бүхы дэлхэйн ажалшадай вождь Владимир Ильич Ленин 1924 оной январиин шэмэрүүн хүйтэн үдэшэ Москваһаа холо бэшэ, Горкануудта нүгшэһэн байгаа.

Горки тосхон. Саһанда хушагдаһан бишыхан станци. Хэдэн зуун жэлэй мододтой урданай парк байдаг. Эдэ газарнууд манай арадта нангин ба үнэтэй һанагдадаг болонхой. Эндэхи бүхы юумэн агууехэ Ленинэй нэрэтэй холбоотой, эндэ агууехэ Сталин олон удаа ерэжэ, партиие, гүрэниие ба коммунизм байгуулгын хэрэг хүтэлбэрилхэ шухала асуудалнуудые Ленинтэй сугтаа шиидхэдэг байгаа.

Владимир Ильичын нүгшэһэн гэр соо музей нээгдэнхэй. Ажалшад эндэ олоороо ерэжэ харадаг. Эндэ Москвагай худэлмэришэнтэй, Сибириин колхознигтой, Грузиин садоводтой, Казахстанай малшантай ушархаш. Тус музейе бусад гүрэнүүдэй ажалшад мүн лэ харадаг байна.

Мүнхэ Ленинэй нэрэнь дэлхэйн бүхы эгээлэй хүнүүдтэ хэмжээлэшэгүй үнэтэй һанагдадаг.

Музейн нэгэдэхи зал байна. Советскэ гүрэниие байгуулха ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ Ленин ба Сталинай ажал-ябуулгые элирхэйлэн харуулһан материалнууд, документнүүд энэ зал соо табигданхай. Эдэ материалнууд Агууехэ Октябриин түүхэтэ үдэрнүүдые эли тодоор харуулна. Советскэ гүрэнэй түрүүшын декредүүд: «Эб найрамдал тухай Декрет», «Газар тухай Декрет», советскэ правительство байгуулха тухай тогтоол гаргаһан Соведүүдэй Бүхэроссийскэ II съездын материалнуудай фотокопи эндэ байдаг.

Тэдэнээр зэргэлээд — Ленин ба Сталинай гар табилгатай түүхэтэ документ,—«Россин арадуудай эрхэнүүдэй Декларации» байна. Тус Декларациие нүхэр Сталин бэшэһэн байгаа. РСФСР-эй түрүүшын Конституци эндэ нангинаар хадагалагдажа байдаг, энэнэй гол ёһонуудые нүхэр Сталин зохёоһон юм.

Музейдэ орогшод хадаа хилын саанахи худэлмэришэдтэ Ленинэй бэшэһэн бэшэгые зүрхэеэ долгисон уншана. Бүхы оронуудай ажалшад социалистическэ гүрэнэй түлөө хамаг шадалаараа тэмсэхэ гэжэ Ленин уридшалан хэлэһэн байгаа. Худэлмэришэн ангиин хүсэндэ, капиталые ажалай зайлашагүй илаха байһанда гүнзэгы этигэл ленинскэ бэшэг бүхэн соо нэбтэрэн ороһон байдаг.

Ленин болбол американска худэлмэришэдтэ бэшэг соогоо американска империализмые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн тодорхойлһон байгаа. Энэнь мүнөөшье хүсэндөө байһаар. «Эгээл энэ үедэ, американска миллиардернүүд, эдэ мүнөөнэй боолзэлэгшэд хадаа түрүүшын социалистическэ республикые дараха зорилготойгоор добтолһон англо-японско арьяатадай зэбсэгтэ походые... зүбшөөрэн, шуһата империализмын шуһата түүхэ соо уламжа уршагтай хуудаһа нээгээ»,—гэжэ Владимир Ильич бэшээ. (В. И. Ленин. Зохёолнуудай XXIII том, нюур 176).

Американска империалистнууд «...хамагһаа ехээр зөөри суглуулаа... Тэдэнэр хэдэн зуугаад миллиард доллар дээрмэдэн абаа. Нюуса муухай договорнуудайнь..., дээрмэдэһэн олзоёо хубааха тухай договорнуудайнь, худэлмэришэдые дарлаха ба социалистнууд-интернационалистнуудые мүрдэхэ харагтэ бэе бэедээ «туһалха» тухай договорнуудайнь мүрнүүд доллар бүхэндэнь харагдана. Доллар бүхэндэнь —гүрэн бүриин баяшуулые улам зөөрижүүлдэг ба үгытэйшүүлые улам хооһоруулдаг сэрэгэй «олзото» тушаалгануудай хэһэг шабарнууд аһанхай. Доллар бүхэндэнь шуһанай мүрнүүд байна...» (В. И. Ленин. Зохёолнуудай XXIII том, нюур 179).

Россин урда зүгтэ эдеэ хоолой хэрэгые хүтэлбэрилэгшэ болгон нүхэр Сталиниие томилхо тухай түүхэтэ документын фотокопинь байна.

Партиин, Ленинэй шухалын шухала даалгабариие Сталин гайхамшагаар дүүргээ. Хэды бэрхэтэй байбашье һаань, Урда зүгэй талха таряан промышленна центрнүүдтэ асарагдажа эхилһэн байгаа.

Музейн хоёрдохи зал соо мартагдашагүй документнүүд табяатай. Гражданска дайнай жэлнүүдтэ Советскэ республикын тэмсэлые Ленин ба Сталинай хүтэлбэрилһэниинь тэндэ харуулагдана.

Парти ба Ленин болбол гражданска дайнай тон бэрхэтэй фронтнуудта нүхэр Сталиниие эльгээдэг байба. Зал соо табигдаһан, уранзураша-баталистнуудай зурагууд ба документнүүд хадаа гадаадын интервенциие, дотоодын контрреволюциие хяа бута сохилгодо Ленинэй, Сталинай түүхэтэ үүргые харуулна.

«Бүхы юумээ фронтдо үгэхэ!» гэһэн Ленинэй уряагаар хэдэн зуугаад мянган худэлмэришэд ба таряашад Советскэ Россие хамгаалхын тулада Улаан Армиин зэргэдэ һайн дураараа ороһон байха юм. Парти хадаа дайсаниие бута сохихо хэрэгтэ арадуудые жагсаагаа. Нүхэр Сталинай полководческо гайхамшаг оюуниинь залуу Улаан Армиин илалта хангаа һэн.

Арадай ажахые һэргээн бодхоолгодо зорюулагдаһан документнүүд № 3 зал соо суглуулагданхай. Үшөө гражданска дайнай ябажа байхада, Ленин болбол Советскэ России экономическа талаараа урган мандалгын гениальна түсэб зохёожо эхилһэн байгаа. «Коммунизм хадаа советскэ засаг ба бүхы орониие электрификацилга мүн». (В. И. Ленин. Зохёолнуудай XXV том, нюур 491). Ленинэй уридшалан хэлэһэн эдэ үгэнүүдынь манай ехэ орониие индустриализацилгын туг болоһон байна.

Ленин болбол арадай бүхы ажахые электрификацилгын үндэһэ һуури дээрэ зам харилсаае, түлишын хэрэг, металлургиие һэргээн хүгжөөхэ зорилго табяа һэн. Ленин болбол арадай ажахые электрификацилха «10—20 жэлэй агууехэ программа» табиһан байгаа. Удаань, тэрэ программын үндэһэ һуури дээрэ ГОЭЛРО гэжэ суута түсэб зохёогдоһон байна.

Ленинскэ түсэбые таһалдуулха гэһэн троцкистнуудай хорото муухай һэдэлгэнүүдтэнь эрид шанга харюу үгөөд, парти хадаа тус түсэбые бодото дээрэнь бэелүүлхэ ябадалда олониитые толгойлон, хүтэлһэн байха юм. Нүхэр Сталин ГОЭЛРО-гэй түсэбые халуунаар дэмжээд, Троцкиин «проектнүүдэй» түлюур, бүдүүлигые, Рыковай «түсэбүүдэй» обывательска маниловщиные хайра гамгүйгөөр элирүүлһэн байна. Нүхэр Сталин Россие электрификацилгын ленинскэ агууехэ түсэбые бэелүүлэн гүйсэдхэгшэ болоһон байна. ГОЭЛРО-гэй түсэб тухай нүхэр Сталинай бэшэг музей дотор байна. Нүхэр Сталин болбол ленинскэ түсэбые үнэхөөр елинн, гүрэнэй ажахын түсэбэй үнэхөөр шадамараар зохёогдоһон түлэблэлгэ гээшэ гэжэ нэрлэхэ зуураа, иигэжэ дурадхаһан байгаа:

«1. Түсэб тухай хооһон хөөрэлдөөнүүдые хэжэ саашадаа нэгэшье минута гээхэгүй;

2. Энэ гэһээр хэрэгээ бодото дээрэнь эрхилжэ эхилхэ;

3. Энээниие эхилэлгын аша туһада бүхы манай худэлмэриин, адагынь гурбанай нэгэ хубиие хандуулха»... (Ленин электрификаци тухай. Партиздат, 1936 он., нюур 25).

Газартаряалан электрификацилгын пионер гэжэ Лениниие нэрлэхэдэ болохо. Ленин 1921 оной январиин 9-дэ Горки деревнидэ, хүдөө ажахые электрификацилга тухай таряашадтай хөөрэлдэһэн байгаа. Энэ хөөрэлдөөниинь таряашан Шульгинай гэртэ болоһон байха юм. Мүнөө тус гэртэ мемориальна доска табигданхай. Ленин тиихэдэ Горки ба Сияново тосхонуудые электрификацилха хэрэгтэнь таряашадта туһалха тухай найдуулһан байгаа. Тэдэ тосхонуудые электрификацилга түргэдхэхэ тухай Совнаркомдо Владимир Ильичын эльгээһэн бэшэг музейдэ хадагалаатай байдаг. Тэрэ оной майда Горки ба Сияново тосхонуудта Ильичын лампочканууд носоогдоо бэлэй.

Ленин 1918 ондо шархатаһанайнгаа һүүлээр, Горкидо байхадаа, парти ба гүрэнөө хүтэлбэрилһөөр байгаа. Ленин Горкидо байхадаа, практическа ба эмхидхэлэй ехэ ехэ асуудалнуудые шиидхэхэтэйгээ хамта, шухала теоретическэ асуудалнуудые шэнжэн тодорхойлдог байба. «Пролетарска революци ба ренегат Каутский» гэжэ гениальна теоретическа зохёолойнгоо ехэнхи хубиие, «Партиин кризис» гэжэ статья ба бусад худэлмэринүүдээ эндэ бэшэһэн байна.

1922 оной намар партида ба бүхы ажалшадта тон ехэ гашуудал тохёолдоо: Ленин хүндөөр үбшэлһэн байна. Үбдэжэ байхадаашье Ленин худэлмэрөө орхёогүй.

Эндэ ерэгшэд хадаа Владимир Ильич Ленинэй наһанайнгаа һүүлшын үдэрнүүдые үнгэргэһэн музей—байшангай хоёрдохи дабхартань, шэмээгүйгөөр, шаналал-дураахалай оршон байдалда, гаранад. Хүндөөр үбдэжэ байхадаа Ленинэй уншаһан номууд стол дээрэ табяатай байна.

Партиин гэшүүнэй агууехэ нэрые үндэр дээрэ үргэжэ ба нангинаар сахижа ябаха, манай партиин нэгэдэлые нюдэнэй сэсэгээр сахижа ябаха; пролетариадай диктатурые сахижа ба бэхижүүлжэ байха; худэлмэришэд ба таряашадай союзые бүхы хүсөөр бэхижүүлхэ; манай ороной арадуудай ахадүүгэй хани барисаа бүхэжүүлхэ; республиканууд Союзые үргэдхэхэ ба бэхижүүлхэ; манай Советскэ Арми ба Советскэ Флодые бэхижүүлхэ; бүхы дэлхэйн ажалшадай союзые үргэдхэхэ ба бэхижүүлхэ — гэһэн агууехэ Сталинай тангаригай үгэнүүдынь улаан торгон дээрэ бэшээтэй байна.

Ленин—Сталинай парти вождинигоо тангаригые нэрэтэй гүйсэтэйгөөр дүүргэнэ. Агууехэ Сталинай хүтэлбэри доро, советскэ арад болбол коммунизм тэшэ этигэлтэй, найдабаритайгаар, илалта түгэс дабшажа ябана.

Н. Воробьев.
В. Поляков.

НҮХЭР И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойтой дашарамдуулан, партийна, советскэ болон олониитын организацинуудһаа, ажалшадай коллективүүд, Советскэ Союзай гражданинууд, гүрэнэй, ниитын организацинууд ба хилын саанахи элдэб нюурнуудһаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд ерэжэ үргэлжэлһөөр.

Олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ ажаһуухыень нүхэр Сталинда бүхы зүрхэнһөө хүсэһэн амаршалгануудые хүргэбэ:

Итали, Неаполь городой ажалай палата;

Германи, Тюринги, Арнштадт городой Соведэй ба городской суглаанай депутадууд;

Л. М. Кагановичын нэрэмжэтэ гүрэнэй 1-дэхи подщипникова заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Ленинэй орденто Харьковска машина бүтээлгын «Свет Шахтера» гэжэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Тамбовско машина бүтээлгын «Комсомолец» гэжэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Москва городой, Лепсегэй нэрэмжэтэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Гүранай шахтинска районно электростанциин хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Ростов станциин паровозно депогой машинистнууд, кочегарнууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд.

Азовско далайн пароходствын морягууд;

Ленинэй орденто «Кемеровотяжстрой» трестын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Кемерово городой «Центральная» шахтын шахтернууд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Башкирска АССР-эй Белорецкэ сталепроволочно заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Казахска ССР-эй Балхашска зэд хайлуулгын заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

«Саратовнефть» нэгэдэлэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

С. М. Кировэй нэрэмжэтэ Харьковска трубогенераторна заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

ВКП(б)-гэй Хакасска обком ба областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдком;

Таджикистанай КП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи республиканска партийна һургуулиин һурагшад, багшанар ба сотруднигууд;

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедэй хүдэлмэрилэгшэд;

Ажалай Улаан Тугай орденто, Азизбековэй нэрэмжэтэ Азербайджанска индустриальна институдай студентнүүд, профессорнүүд, багшанар, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Профсоюзуудай Киевскэ областной Совет;

Казанска медицинскэ институдай студентнүүд, профессорско-багшанарай состав, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Краснодарска гүрэнэй педагогическа ба багшанарай институдай студентнүүд, багшанар, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

ВЛКСМ-эй Дагестанска обкомой һахи пленумдэ хабаадагшад;

Горьковско областиин «Сухарено» гэжэ совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшад;

Полтавска областиин, Зеньковско районой, «Колос» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Брестскэ областиин Антопольско районой, «Путь к коммунизму» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Куйбышевска областиин Красноярска районой, «Красный партизан» колхозой гэшүүд;

Тамбовско областиин Лысогорско районой, «Новый путь» колхозой гэшүүд;

Удмуртска АССР-эй Воткинско районой, «Двигатель» колхозой гэшүүд;

Горьковска областиин Ольховска районой, «Заповедь Ильича» колхозой гэшүүд;

Горьковско областиин Балахнинска МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, мэргэжэлтэд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Калужска областиин Бабынинска районой, «Пробуждение» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Саратовска областиин Турковско районой, Чкаловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Ворошиловградска областиин Псковско МТС-эй хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшад;

Молдавска ССР-эй, Оргеевскэ районой июнин 28-най нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Сумска областиин Глуховско районой, Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд;

Дагестанска АССР-эй, Ботлихска районой, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд;

Талды-Курганска областиин Каратальска районой, Фрунзын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Бурят-Монголой АССР-эй Ахын аймагай комсомолецууд ба залуушууд;

Батайск городой, түмэр замай № 3 училищиин һурагшад, мастернууд, багшанар;

Сталинска областиин Пушкинай нэрэмжэтэ № 1 Дзержинскэ дунда һургуулиин 4-дэхи «Б» классай һурагшад;

Стерлитамакска багшанарай институдай студентнүүд, багшанар ба албахаагшад;

Одесса городой хүдэлмэришэн залуушуулай № 4 дунда һургуулиин һурагшад, багшанар ба хүдэлмэрилэгшэд;

Кустанайска областиин Карабалыкска районой, Горькиин нэрэмжэтэ дунда һургуулиин багшанар ба һурагшад;

Пензенскэ областиин Свищевскэ районой комсомолецууд ба залуушууд;

Магнитогорск городой эрэшүүлэй долоонжэлэй № 41 һургуулиин багшанар ба һурагшад;

Печорско түмэр замай Котлас станциин № 3 һургуулиин багшанар ба һурагшад;

Якутска АССР-эй Верхне-Вилюйскэ дунда һургуулиин багшанар ба һурагшадай коллектив;

Казань городой Сталинска районой долоонжэлэй № 21 һургуулиин һурагшад ба багшанар;

Ташкент городой Средне-Азиатска политехническэ институдай студентнүүд, профессорнүүд, һурагшад, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив:

Хорезмскэ гүрэнэй педагогическа ба багшанарай институдай студентнүүд, багшанар хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Хэлхэе холбооной Курска № 17 ремесленнэ училищиин һурагшад, мастернууд, багшанар ба хүдэлмэрилэгшэд;

Тюменскэ автотракторна электротүхеэрэлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Киев городой гүрэнэй № 6 арһанай заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Курска № 1 гуталай фабрикын хүдэлмэришэд, хүдэлмэрилэгшэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Московско-Курска түмэр замай механическа мастерскойнуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Кагановичын нэрэмжэтэ Тамбовско заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ) хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Московско-Курска түмэр замай Москва-Пассажирская станциин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Халтуринай нэрэмжэтэ Бобруйска мебельнэ фабрикын инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Капрановай нэрэмжэтэ Московско гуталай фабрикын дэргэдэхи ФЗО һургуулиин һурагшад;

Хойто-Кавказска түмэр замай Батайск паровозно депогой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

В. В. Куйбышевай нэрэмжэтэ түмэр замай Пенза-1 станциин хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

«Словолитня» гэжэ Харьковска шрифт шудхалгын заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Усть-Карийска алтанай приискын управлениин хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Кемеровскэ ТЭЦ-эй хүдэлмэрилэгшэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Гомельско областиин, «Галое» гэжэ торфопредприятиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Одесскэ гальвано-техническэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Красносулинска рудоуправлениин 50/51 шахтын шахтернууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Азнефть» нэгэдэлэй «Бузовнынефть» гэжэ 5-дахи олзобориин ажахын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Тамбовско Суворовско сэрэгэй училищиин суворовецууд ба офицернүүд;

Якутска педагогическа училищиин студентнүүд, багшанар ба хүдэлмэрилэгшэд;

Петропавловск—на-Камчатке городой хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэд;

Барнаул городой Октябрьска районой «Восход» гэжэ артелиин хүдэлмэришэд, хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Д. И. Менделеевэй нэрэмжэтэ метеорологиин Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай ба «Эталон» гэжэ заводой научна хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Горьковско областиин Балахнинска районой, «Пионер» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Ростовско областиин Милютинскэ районой, совхоз-хоорондын модо тарилгын питомнигой хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Полтавска областиин Звеньковско машинно-тракторна станциин трактористнууд, комбайнернууд, агрономууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Фрунзенска областиин, Сталинска районой, «Герой труда» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Винницкэ областиин, Черневецкэ районой, Бабчинецка МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Азербайджанска ССР-эй, Шамхорско районой, К. Цеткинагай нэрэмжэтэ, Ленинэй орденто колхозой гэшүүд;

Алтайска хизаарай Усть-Калманска районой, «30 лет Октября» гэжэ МТС-эй хүдэлмэришэд мэргэжэлтэд ба албахаагшад;

Ташкентскэ областиин, Карасуйска районой, Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Курска областиин Борисовска районой Димитровой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд;

Закарпатска областиин, Севлюшскэ районой, Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 31 жэлэй ойн нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Чкаловска областиин Тоцко МТС-эй хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшад;

Ужгород городой ой модоной ажахын Закарпатска управлениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Воронежско областиин «Ударник» гэжэ свеклосовхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Архангельска областиин, Пинежскэ МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Сурхан-Дарьинска областиин, Денауска районой, «Шарк-Сакикаты» колхозой гэшүүд;

«Кузбассуголь» комбинадай «Дальние горы» шахтын шахтернууд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

СССР-эй нефтяной промышленностиин Министерствын Саратовска машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Ворошиловградместуголь» гэжэ республиканска трестын шахтернууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Николаевск-на-Амуре городой загаһанай промышленностиин предприятинууд ба эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Томско түмэр замай Промышленна депогой машинистнууд, кочегарнууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад,

Ферганска хлопкозаводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Архангельск гуталай фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

«Миассталь» комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Рижскэ суперфосфатна заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив:

Новороссийска судно заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад:

Таллин городой «Пунане Рет» гэжэ радиозаводой хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд:

Дагестанска огни гэжэ посёлогой. «Даггаз» гэжэ трестын малталгын конторын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Новосибирскэ металлургическа заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Чехословаки, Брно городтохи Готвальдын нэрэмжэтэ заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад:

Итали, «Небьоло» гэжэ машина бүтээлгын заводой ажалшад;

Германи, Фогтландахи «Адорф» гэжэ саарһа үйлэдбэрилгын фабрикын коллектив:

Чехословаки, Граколохи нэгэдэмэл заводуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

Челябинска область. Сталинай нэрэмжэтэ Уральска автомобильна завод дотор мүрысэгшэдэй түрүү зэргэдэ Нина Назаровагай комсомольско-залуушуулай бригада ябана. Нина Назаровагай нөөсэлгын № 1 книжкэ дотор 7000 түхэригэй алмалта бэшээтэй. Бүхы завод дээрэ стахановецууд гүрэнэй миллион гаран түхэриг алмаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нина Назарова.

В. Георгиевэй фото. (ТАСС-эй фотохронико).

Правительствын шагнал барюулагдаба

БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат, Хойто-Байгалай аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Колмаков 10 хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн (Нижне-Ангарска тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр) А. С. Крыловада СССР-ой Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө, «Эхэ Герой» гэжэ орден ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумэй грамотатайгаар барюулба.

Ц. Цыдыпов.

Кинофикациин хүдэлмэрилэгшэдтэ шан

Эрхим кинотеатр, профсоюзна киноустановко, хүдөөгэй нүүдэл кинонуудай Бүхэсоюзна харалгын талаар СССР-эй кинематографиин Министерствын дэргэдэхи Центральна комисси ба ВЦСПС болбол тус харалгын дүнгөөр, манай республикын кинофикациин хүдэлмэрилэгшэдтэ 5 шан олгобо.

Түрүүшын хоёр шагналнуудай нэгэн—2000 түхэригынь Прибайкальска аймагай нүүдэл киногой киномеханик Я. П. Скарбовскида, 1000—1000 түхэригэй гурбадахи хоёр шагналнууд Кабанскын аймагай нүүдэл киногой киномеханик М. А. Цыбиковтэ ба Г. П. Махневто барюулагдаха болобо.

1000 түхэригэй хоёрдохи шагнал Кяхтын аймагай Наушки станциин хүдөөгэй кинотеатрын киномеханик Д. М. Петрунинда үгтэхэ болонхой.

Профсоюзна нүүдэл кинонуудһаа Бүхэсоюзна 2-дохи шагнал— 1500 түхэригынь модоной ба модо уралхуулгын хүдэлмэрилэгшэдэй союзай обкомой киномеханик Е. П. Поляковта үгтэхэ болоһон байна.

Наукын хүдэлмэрилэгшэд ба колхознигуудай творческо барисаан

★

Д. САНЖИМИТЫПОВ,

ВКП(б)-гэй Иволгын айкомой секретарь

★ ★

Наука болбол манай орондо коммунизмые амжалтатайгаар байгуулгын хүсэтэ зэбсэг болонхой. Большевигүүдэй партиин ба советскэ гүрэнэй бүхы политикань научна үндэһэ һуури дээрэ бэелүүлэгдэдэг. Манай парти ба правительство хадаа эрдэмтэдэй, научна эмхи зургаануудай, институдуудай творческо ажал-ябуулгые хүтэлбэрилдэг ба тэдэнэрэй амжалтатайгаар хүдэлмэрилхын тулада бүхы условинуудые байгуулдаг гээшэ. Түрүү наука хадаа арад зонһоо таһардаггүй, харин арад зондоо алба хэхээр бэлэн байдаг, бүхы түйлалтануудаа арад зондо үгэхөөр бэлэн байдаг юм гэжэ агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталин заадаг.

Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоолые бэелүүлхэ хэрэгтэ түрүү наукын үүргэнь тон ехэ. Тиимэһээ Бурят-Монголой зооветинститудай коллективэй научна хүдэлмэрилэгшэд Иволгын аймагай колхозуудтай халуун барисаа байгуулжа, үнэнтэ үүсхэл гаргаба.

Үнгэрэгшэ жэлэй октябриин һүүлээр аймагай центртэ институдай эрдэмтэдэй соведэй нүүдэл суглаан болоһон байна. Тэндэ институдай бүхы профессорнүүд ба багшанар, мүн олон колхозуудай түрүүлэгшэнэр хабаадажа, аймагай колхозуудаар ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбэй дүүргэлтын ябаса тухай хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Бурдуковскиин элидхэл дуулаһан байха юм. Тус элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ профессор Парунин, ветеринарна наукануудай кандидат Мачульский, доцент Овчинников, хүдөө ажахын наукануудай кандидат Фомкин, ахалагша багша Давыдов, XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Краснояров, «Авангард» колхозой түрүүлэгшэ Гольский ба бусад эдэбхитэйгээр хабаадалсан, малажалые саашадань хүгжөөхэ замууд тухай, адуу малые олошоруулха, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудые элирүүлэн хэлэһэн байгаа.

Эрдэмтэдэй соведэй энэ суглаан хадаа аймагай колхозуудтай институдай коллективэй творческо хани барисаа байгуулгын гол үндэһэ һуурринь боложо үгөө.

Һүүлэй хоёр һарын турша соо институдай коллектив аймагай колхозуудаар горьтой хүдэлмэри хэбэ. Жэшээлхэдэ, институдай директор, хүдөө ажахын наукануудай кандидат нүхэр Омельченко түрүүтэй бригада һү һаалга дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь «Авангард» колхоздо бодото туһаламжа үзүүлээ. Профессор нүхэр Парунин Ленинэй нэрэмжэтэ (Красноярово), XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта малажалай ферманүүдые механизацилха арга боломжонуудые шэнжэлэн үзэжэ байна. Тэрэшэлэн доцент нүхэр Овчинников, хэдэн студентнүүдтэйгээ хамта, малай элдэб үбшэнүүдые аргалхаябадалдань колхозуудта туһална.

Гадна, институдай багшанар колхозуудаар ба аймагай центртэ лекционно-пропагандын хүдэлмэри ябуулдаг. «Үхэрэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ замууд тухай», «Залуу малай үбшэнүүд ба тэдээнтэй тэмсэхэ хэмжээнүүд», «Шүлхы үбшэн ба тэрээнтэй тэмсэл» болон бусад темэнүүдээр лекцинүүд олон колхозуудта уншагдаа.

Институдай дирекци ба партийна организаци имагтал зоотехническэ ба ветеринарна хүдэлмэринүүдые ябуулһаараа хизаарланабэшэ, харин большевистскэ партиин түүхэ ба теорие шудалжа байһан коммунистнуудта горьтой туһа хүргэдэг байна. Энээгээр институдай марксизм-ленинизмын кафедра нилээд ехэ хүдэлмэри хэнэ.

Манай аймагай колхознигууд ба интеллигенци зооветинститудай коллективэй туһаламжые халуунаар угтаа. Зүгөөр, зарим колхозууд («Авангард», «Улаан ороной») институдай мэргэжэлтэдэй үгэһэн заабаринуудые түрүүшээр гүйсэд дүүргэдэггүй байһан аад, һүүлэй үедэ тинхээ болёо.

Институдай ба колхознигуудай творческо хани барисаае улам саашадань бэхижүүлхын тула ВКП(б)-гэй айком шухала хэмжээнүүдые абана. Колхозуудта малай үбшэнүүдые һэргылхэ ба зоотехническэ хүдэлмэри ябуулха тушаа энэ жэлдэ хэдэ хэдэн хамжээ-ябуулганууд үнгэргэгдэхөөр хараалагданхай.

Аймагай партийна ба советскэ эдэбхитэд зооветеринарна мэргэжэл шудалхын тулада һарадаа хоёр удаа лекцидэ хабаадана. Тэдэнэр январь соо «шэнэ үүлтэрнүүдые бии болголго советскэ зоотехникын арга метод», «ниитын малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ замууд» гэһэн темэнүүдээр лекцинүүдые дуулаха байна.

Бурят-Монголой зооветеринарна институдай профессорнүүд, багшанар ба студентнэр колхозно үйлэдбэритэй нигта хани барисаа байгуулжа, эрхим жэшээ харуулба. Республикын бусад һуралсалай болон научна эмхи зургаанууд энэ һайн үүсхэлые дэмжэжэ, колхозно үйлэдбэритэй творческо нигта барисаа байгуулха ёһотой.

Аймагай организацинууд колхозуудай правленинүүд ба партийна эхин организацинуудай зорилго хадаа зооветинститудай научна хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэлые халуунаар дэмжэжэ, тэдэнэрэй заабаринууд ба зүбшэлнүүдые хэлбэрилгэгүйгөөр дүүргэхэ ябадал болоно. Тиигэбэл, малажал тухай мичуринска һургаалые үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, адуу малаа улам олошоруулха, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, Эхэ орондоо элбэг ехэ мяха, тоһо болон бусад продуктнуудые үгэхэ, колхозуудаа үшөө баяжуулха байнабди.

ҺУНГУУЛИИН ХУУЛИ ТУХАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

1. ҺУНГУУЛИИН УЧАСТОК

«СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй» ёһоор, һунгалтанууд болбол бүхы СССР дотор нэгэ үдэрэй — мартын 12-ой турша соо, нютаг нютагай сагаар үглөөнэй 6 часһаа һуниин 12 час болотор хэгдэхэ.

Хэрбээ бүхы округой һунгагшад нэгэ газарта һунгаха гээ һаа, тон бэрхашээлтэй болохоһоо гадна, мүн айхабтар ехэ саг хэрэглэгдэхэ байгаа. Тиимын тулада нэгэ ехэ округто бэшэ, харин олон участогуудта бюллетеньнүүдые һунгагшадһаа абажа, голосуудые тоолоходо һураггүй дээрэ байхань элитэ.

Һунгуулиин бюллетеньнүүдые һунгагшадһаа абахада, голосуудые тоолоходо зохид байхын тулада һунгуулиин округуудта харьяатай город ба районуудай территоринь Союзай Соведтэ ба Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгалтада адлянданшье адли хабаадаха, һунгуулиин участогууд болгогдон хубаагдадаг юм.

Һунгуулиин участогуудые тогтоолго болбол городуудта—ажалшадай депутадуудай городской Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ; районууд боложо хубаагдаһан городуудта—ажалшадай депутадуудай районно Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ; хүдөө нютагуудта—ажалшадай депутадуудай районно ба уезднэ Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ даалгагдаһан байна.

Һунгуулиин участогуудые тогтоолго һунгалтын эхидээ урид 45 хоногһоо оройтонгүй хэгдэхэ ушартай.

Городуудта, посёлогуудта, тэрэшэлэн 2 мянгаһаа дээшэ һуурин зонтой тосхонуудта ба сельсоведүүдэй территори дээрэ һунгуулиин нэгэ участогта 1500—3000 хүн хүрэхэ жэшээтэйгээр һунгуулиин участогууд байгуулагдана.

2000 хүнһөө дээшэ бэшэ һуурин зонтой сельсоведэй территори хадаа һунгуулиин нэгэ участок болохо зэргэтэй; 500-һаа дээшэ аад, зүгөөр 2000-һаа халихагүй хүн зонтой станица, деревни, кишлак, аул бүхэндэ һунгуулиин түсгаар участок тогтоогдохо. 500-һаа доошо аад, 300-һаа үсөөн бэшэ зонтой селенидэ гү, али бүлэг айлнуудта һунгуулиин участогай центр хүрэтэр 10 километрһээ холо байгаа һаань, тэндэ һунгуулиин түсгаар участок тогтоогдожо болохо.

Диилэнхидээ жэжэ һуурин газар нютагуудтай аяар холын хойто ба зүүн районуудта 100-һаа доошо бэшэ хүн зонтой һунгуулиин участогуудые тогтоохоходо болоно.

Хойто зүгэй национальна округуудта, мүн хадын ба нүүдэл зонтой районуудта 100 хүнһөө үсөөн болобошье, 50-һаа доошо бэшэ хүнтэй һунгуулиин участогууд тогтоогдожо болохо гэжэ «Дүрим» соо хэлэгдэнэ.

Һунгалтын үдэр больницада, нарайлгын гэртэ, санаторидо, инвалидуудай гэртэ байһан һунгагшадһаа бюллетень абахын тулада, тэндэ 50-һаа доошо бэшэ һунгагшадтай байгаа һаань, һунгуулиин түсгаар участогууд тогтоогдохо байна. Зүгөөр, нэгэ-хэдэн корпусуудтай больницануудта тэдэнэй нажэад бүхэндэнь, 50-һаа доошо бэшэ һунгагшадтай байгаа хадань, тус тус корпусуудай дэргэдэ һунгуулиин участогууд тогтоогдожо болохо байна.

Эмнэлгын газарнуудта байгаагүйшье һаа, зүгөөр һунгуулиин участогта ерэжэ голосовалха шадалгүй үбшэн һунгагшадай гэртэнь һунгуулиин Участково комиссиин гэшүүд гү, али түлөөлэлгэтэй нюурнууд, үбшэн хүнүүдэй эрилтээр ошожо, бишыхан хайрсаг соо һунгуулиин бюллетение тушаажа абаха зэргэтэй.

Мүн һунгалтын үдэр аян замда (холын поезднуудта ба корабльнуудта) ябаһан пассажирнуудһаа бюллетень абахын тулада тэндэ һунгуулиин участогууд бии болгогдохо зэргэтэй.

Дээрэ хэлэгдэһэнһээ юун тодорхой гэхэдэ, һунгуулиин участогуудые тогтоохо советскэ принцип болбол СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудта һунгагшадай бултадаа ерэжэ хабаадалгые хангана, һунгуулиингаа эрхэнүүдые гражданинуудай элэлхэдэнь зааханшье һаад түбэгшээл ушаруулха ябадал зайсуулна. Һунгуулинуудые хэхэ «Дүрим» болбол советскэ һунгуулиин системэдэхи арадай үргэн ехэ демократизмые баримталан харуулна.

Республикамнай СССР-эй Верховно Советэй һунгалтануудта бэлэдхэжэ байна

☆

Иволга тосхоной коммунистнуудай суглаан

Һаяхан Иволга тосхоной коммунистнуудай хамтын суглаан болобо. Тэндэ ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитацийн таһагые даагша нүхэр Бимбаев һунгалтануудай бэлэдхэлдэ коммунистнуудай хабаадалсалга тухай элидхэл хэһэн байна.

Суглаан болбол арад зоной дунда политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха тухай тодорхой шиидхэбэри гаргаба. Агитатор бүхэндэ 10—10 айлнууд даалгагдаба. Мүнөө «СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүрим» ойлгуулагдажа эхилэнхэй.

Л. Бондаренко.

Хүдэлмэреэ улам һайжаруулна

БМАССР-эй худалдаа наймаанай Министерствын парторганизацийн агитколлектив СССР-эй Верховно Советэй һунгалтануудта бэлэдхэл эхилхэтэй хамта хүдэлмэреэ улам һайжаруулба. Агитаторнуудынь январиин 13—14-нэй үдэрнүүдтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүрим тушаа хөөрэлдөөнүүдые участогайнгаа һунгагшадтай,—«Главтабагай» базын болон коллективэйнгээ хүдэлмэрилэгшэдтэй үнгэргөө.

Нүхэд Тарасов, Дементьева, Ремизова ба бусад эдэбхитэй хүдэлмэреэрээ шалгарна. Тэдэнэр тус тустаа 4—5 хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

Д. Колмаков.

Семинар үнгэргэгдөө

Һунгалтын урда тээ агитаци ябуулха асуудалаар ВКП(б)-гэй Зэдын айкомой секретарь нүхэр Кругляков Петропавловка тосхоной эхин парторганизацинуудай секретарьнуудай семинар үнгэргэбэ.

Семинарай һүүлээр агитационно участогуудтаа коммунистнууд, комсомолецууд ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулжа эхилээ. Петропавловкын дунда һургуулиин эхин парторганизаци (секретариинь нүхэр С. Аюшеева) энэ хүдэлмэриие һайнаар табижа байна.

Д. Чимитов.

Малшадай шэнэ уялганууд

КУРУМКАН. (**Телеграфаар абтаба**). Аймагай колхознигууд хадаа малшадта ажалай нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоол болон СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхэ тухай мэдээсэлые гүнзэгы баяртайгаар угтаба.

Сталинска энэ анхаралда харюу болгон, мүн болохоёо байгаа һунгалтануудай хүндэлэлдэ зорюулан, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд 1950 ондо үхэрэй тоо толгойе—48 процент, хонидой—55 процент, гахайн —33 процент олошоруулха, 1000 толгой тахяатай болохо гэһэн шэнэ уялга абаба.

Мүнөө энэ артелиин бүхы малшадай дунда социалистическэ мүрысөөнэй эршэ хэзээ хэзээнэйхиһээ шангадажа байна.

С. Тараскин.

☆ ☆

Колхознигуудай дэбжэлтэ

—1950 оной гараһанһаа хойшо хэдэ хэдэн баярта мэдээсэлнүүдые дуулажа байнабди. БМАССР-эй колхознигуудта ажалай нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ тухай правительствын түүхэтэ тогтоолтой һаяхан танилсаад байтарнай, СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтанууд болохонь гэжэ соносхогдобо. Иимэ баяртай мэдээсэлнүүд бидэнэр колхознигуудые улам ехээр урмашуулжа, эдэбхи зоригыемнай бадаруулба.

Би өөрынгөө харууһалдаг 270 толгой эрье хонидые нэгэшье хоролтогүйгөөр, тобир тарганаар үбэлжүүлхэ гэһэн уялга абанаб,—гэжэ Заиграйн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ артелиин хонишон Б. Яндаков хөөрэнэ.

Тиин, Молотовой нэрэмжэтэ артелиин бүхы гэшүүд эрхим хонишон Яндаковой жэшээгээр шэнэ уялгануудые абаба. Малажалай хүдэлмэрилэгшэд гурбан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэбди гэжэ мэдүүлээ.

Д. Дагбаев.

Үндэр эдэбхи

1949 ондо малажалые хүгжөөхэ гурэнэй түсэбые сүм дүүргэһэн Хориин аймагай колхозууд СССР-эй правительствын шэнэ тогтоолой ёһоор, нилээд олон түрүүшүүллэ ажалай нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ байна.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (Хориин сельсовет) һаалишадта 6 тугал, 3 хурьга, мүн хонишодто хэдэн олон хонидые үгэхэ болобо. ОТФ-гэй хүдэлмэрилэгшэд Д. Бодиева—4 хони, В. Трунев—4, Д. Галсанова 7 хони абаха байна.

Парти, правительствын зүгһөө халуун анхаралаар хүреэлэгдэжэ, хэһэн ажалайнгаа түлөө нэмэлтэ түлөөһэ элбэгээр абажа байһан тус колхозой малшад саашадаа бүри шангаар хүдэлмэрилжэ, СССР-эй Верховно Советтэ хэгдэхэ һунгалтануудые шэнэ амжалтануудаар угтахабди гэжэ мэдүүлнэл.

П. Ринчинов.

Һаалишан Долгорой оролдолго

19-дэхи жэлээ артелиин һаалишаар хүдэлмэрилжэ байһан Долгор Гомбоева баян дүй дүршэлтэй юм. Энээнэй харууһалдаг мал ходоодоо тобир тарган байдаг, ашаг шэмэ ехээр үгэдэг. Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой правлени Долгорой ажалые зүбөөр сэгнэжэ, тэрээндэ жэл бүри ажалай нэмэлтэ түлөөһэ үгэдэг.

Энэ һаалишан 1949 ондо 16 үнеэ харууһалжа, тэдэнһээ 16 тугал абаа. Мүн һү һааха түсэбөө 110 процент дүүргэһэн байна. Тиин, нүхэр Гомбоева Правительствын шэнэ тогтоолой ёһоор ажалай нэмэлтэ түлөөһэ абаха болоо.

Түрүү һаалиша мүнөө ажал хүдэлмэридөө бүри ехэ эдэбхитэйгээр хандажа байна. Ушарынь хадаа нүхэр Гомбоева малшадта нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ тухай шэнэ тогтоолтой танилсажа, мүн СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтанууд болохо тухай мэдээсэл дуулажа, улам зоригтой болоһон байна.

П. Содбоев.

Культурын байшанда тусхай недели үнгэргэгдэбэ

Иволгын аймагай культурын байшанда тусхай недели үнгэргэгдэжэ, нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэбэ.

Байшангай дэргэдэ совет эмхидхэгдээ. Советэйнь составта партийна ба комсомольско хүдэлмэрилэгшэд, багшанар, врачууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд — хамта 11 хүн оролсоо. Эдэнэр өөһэдынгөө уялгануудые хубаажа абаа. Врачууд нүхэд Раднаева, Аюева гэгшэд лекционно пропаганда эмхидхэхэ, багша нүхэр Кокорина литературна кружок хүтэлбэрилхэ, литературна вечернүүдые үнгэргэхэ, ВЛКСМ-эй гэшүүн нүхэр Шумкова ажалшадай асуудалнуудта харюу үгэлгые эмхидхэхэ уялгатай. Мүн ханын газетын редколлеги һунгагдаа.

Культурынь байшан заһабарилагдаа. Уншалгынь зал соо пээшэн табигдаа. Электрическэ лампануудые нэмэжэ оруулаа. Телефонтой болоо. Улан-Удэ городһоо уранзураашад ерэжэ, байшангыень культурна һайнаар шэмэглээ: лозунгнуудые бэшэжэ, картинануудые зуража үгөө.

Аймаг дотор малажал хүгжөөлгын гурбан жэлэй түсэбэй бэелүүлэгдэжэ байһан тухай выставкэ эмхидхэгдээ.

Ажалшадай асуудалнуудта харюунуудые үгэжэ байха стол эмхидхэгдэбэ. Эндэ элдэб олон мэргэжэлтэд ээлжээгээр дежурилдаг байха юм. Эдэ нүхэд хадаа ажалшадай гүйлтаар үнэмшэлгэ, мэдүүлгэ гэхэ мэтые бэшэжэ үгэнэ.

Тэрэшэлэн аймагай интеллигенциин вечер ехэ һонирхолтойгоор үнгэргэгдөө. Эндэ суглараһан хүнүүд элдэб һонин асуудалнууд тухай өөһэд хоорондоо хөөрэлдэжэ, шатар наадажа, газетэ болон журналнуудые уншажа, культурна һайнаар амарһан байна. «Мичуринска һургаал хадаа биологиин үндэһэ һуури мүн» гэһэн лекци нүхэр Давыдова уншаа. Лекциин һүүлээр концерт харуулагдаа. Эндэ байлсаһан интеллигентнүүд энэ хэмжээ-ябуулгые һайшааба.

Культурын байшанда энэ недели үнгэргэлгэдэ ВКП(б)-гэй айкомой *пропаганда ба агитацийн* таһаг, мүн ВЛКСМ-эй айком ехэ туһа хүргөө.

Республикын бусадшье аймагуудай культурын байшангуудта саашадаа иимэ хүдэлмэринүүдые ябуулжа байха шухала.

А. Герасимова.

Москва, Бүхэсоюзна номой палата.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша библиограф А. В. Круковская (зүүн гарһаа) главна библиограф М. Б. Смирнова каталог хэжэ байнад.

(ТАСС-эй фотохронико).

Советскэ эхэнэр шатаргшадай толотомо амжалта

Шатарай талаар дэлхэйн чемпион, СССР-эй гроссмейстер Михаил Ботвинниктэй хөөрэлдөөн

Шатарай талаар дэлхэй дээрэ эрхимлэлгын турнир дайнай һүүлдэ эхэнэрнүүдэй дунда түрүүшынхеэ үнгэргэгдөө. Энэ мүрысөөндэ советскэ эхэнэр шатаршадшье түрүүшынхеэ хабаадаа.

Чемпионат хадаа үсэд шанга тэмсэлэй оршон байдалда үнгэрөө. Һүүлэй үдэр хүрэтэр шагаршад сооһоо энэнь илажа гараха гэжэ *лаблан* хэлэжэ болохогүй байгаа. Гэбэшье, советскэ эхэнэр шатаршад бэшэндээ орходоо дүршэл ехэтэй ба бэрхээр наададаг байна гэжэ турнирай хоёрдохи хахадта харагдаа һэн. Тэдэнэр илалта туйлахын түлөө тэсэбэреэр, зоригоор тон ехэ байгаа.

Советскэ спортсмечкэнүүд түрүүшын дүрбэн һууринуудые эзэлжэ, советскэ шатарай һургуулиин булюу һайниие эли тодоор харуулаа.

Турнир дээрэ түрүүшын һуурие ба шатарай талаар эхэнэрнүүдэй дундаһаа дэлхэйн чемпионой нэрэзэргые манай ороной эгээ ехэ дүршэлтэй эхэнэр шатаршадай нэгэн — ленинградка Людмила Руденко эзэлээ. Тэрэ хадаа абажа болохо 15 очкоһоо 11,5-ыень абажа, спортивна гайхамшагта амжалта туйлаа.

Тэмсэлэй дүүрэлтэ хадаа советскэ эхэнэр шатаршад Руденко ба Рубцова хоёрой уулзалгаһаа нилээд ехээр дулдыдаһан байна. Руденко хадаа энэ уулзалгые эрхим һайнаар үнгэргөө. Ольга Рубцова 10,5 очко абажа, хоёрдохи һуури эзэлээ. Гурбадахи ба дүрбэдэхи һууринуудые эзэлһэн Елизавета Быкова, Валентина Белова гэгшэд турнирые һайнаар үнгэргөө.

Гадаадын эхэнэр шатаршад сооһоо Шоде де Силан (Франци), Эдит Келлер (Германска *демократическа республика*) ба Эйлин Тренмер (Англи) гэгшэд нилээд һайнаар наадаа.

Манай инаг түрэл Эхэ орониие алдаршуулан толотомо амжалтатайнь дашарамдуулан советскэ спортсменкэнүүдые үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб.

Швейцариин правительство Хитадай Арадай республикатай дипломатическа харилсаануудые тогтоохо гэжэ шиидэбэ

БЕРН. Январиин 18. (ТАСС). Швейцариин федеральна Совет Хитадай Арадай республикын Центральна правительствые мэ... дэрхэ тухай шиидхэбэри гаргаба.

Израилиин, Афганистанай ба Финляндиин правительствонуудта Чжоу Энь-лайн харюу

ПЕКИН, январиин 18. (ТАСС). *Хитадай Арадай республикын* арадай Центральна правительствын нэрэһээ гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лай Израилиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Моша Шаретэдэ, Афганистанай гадаадын хэрэгүүдэй министр Али Мухаммедтэ ба Финляндиин гадаадын хэрэгүүдэй ми... *нистр Карл Энкельдэ* харюугай... телеграммануудые эльгээбэ. Тадаа... соогоо Чжоу Энь-лай иигэжэ бэ... шэнэ: Хитадай Арадай республи... катай дипломатическа харилсаа... нуудые тогтоохо гэһэн эдэ оро... нуудай правительствонуудай... шиидхэбэриие һайшаанаб.

ООН-дэ байха Хитадай делегациин толгойлогшые Арадай Центральна правительство томилбо

ПЕКИН, январиин 19. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, Хитадай Арадай республикын арадай Центральна правительство болбол Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида ба Аюулгүйн Советтэ байха делегациин толгойлогшо болгон январиин 19-дэ Чжан Вэнь-тяниие томилоо.

Чжан Вэнь-тянь — Хитадай коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй ба тэрэнэй Политбюрогой гэшүүн тэрэшэлэн Хитадай коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Зүүн-Урда зүгэй бюрогой саг үргэлжын комитедэй гэшүүн ба Зүүн-Урда зүгэй арадай правительственна Советэй гэшүүн юм.

Чжан Вэнь-тянь 50 наһатай... Цзянсу провинциин Наньхуэй... уездэдэ түрэһэн байгаа. Чжан Вэнь-тянь Хитадай коммунистическэ партидэ 1925 ондо ороһон б... партиин хүтэлбэрилхы органуудт... 1931 онһоо хүдэлмэрилжэ бай... 1934—1935 онуудай үбэл Хитада... Арадай-революционно арми... суута походые Хитадай комму... нистическэ партиин Централь... Комитедэй ударидажа байхада... Чжан Вэнь-тянь тус поход хүтэ... бэрилһэн организациин гэшүү... ниинь байба. Энэ халаа 1945 он... до Хитадай коммунистическэ па... тиин VII съезд дээрэ Централь... Комитедэй гэшүүн болон дахина... һунгагдаа һэн.

Болгариин Арадай суглаанай нэгэдэхи сесси нээгдээ

СОФИ. Январиин 17. (ТАСС). 1949 оной декабриин 18-да һунгагдаһан Арадай суглаанай ээлжээтэ нэгэдэхи сесси январиин 18-да Софида нээгдээ.

Үбгэн депутат доктор Рачо Ангелов сессиин түрүүшын заседани нээхэ зуураа, тус сесси зарлаха тухай Арадай ехэ суглаанай президиумэй указ уншаба. Арадай суглаан хадаа ороноо социализмын замаар, политическэ, экономическа ба культурна талаарнь саашадаа хүгжөөлгэдэ шаглуулэн, Болгариин Арадай республикын хуули ёһонтой ба шэнэ конститу... цитай бүрин зохилдуулжа ажа... ябуулгаяа үргэлжэлүүлхэ бай... гэжэ Рачо Ангелов мэдүүлбэ.

Бүхы прогрессивнэ хүн түрэл... нэй багша ба вождь Генерали... симус Сталин түрүүтэй ахалу... Советскэ Союзай ба мүн Болгари... Арадай республикын хүндэлэл... болгар арадай хүндэлэлдэ юре... табяад, түрүүлэгшэ Рачо Анге... нэгэдэхи сессиие нээгдэһэндэ ... носхобо.

Дэлхэйн бүхы оронуудай правительствонуудта Хо Ши Минэй хандалга

ПЕКИН, январиин 18. (ТАСС). Вьетнамай демократическа республикын президент Хо Ши Минэй зүгһөө дэлхэйн бүхы оронуудай правительствонуудта хандаһан бэшэгые Синьхуа агентство дамжуулба. Президент Хо Ши Минэй хандалга дотор иигэжэ хэлэгдэнэ:

1945 оной сентябриин 2-то, Вьетнамай демократическа республикын сагзуурын правительство вьетнам арадай бэеэ даанхай байдал соносхоһон байгаа. 1946 оной мартын 3-да Вьетнамска Национальна суглаан Вьетнамска правительство һунгаһан юм.

1945 оной сентябриин 23-да французска колониальна арми Вьетнамай урда хуби худар добтолоод, удаалуулан 1946 оной мартын 6-да французска империалистнууд ба Вьетнамай хоорондо даб дээрэхи хэлсээн, 1946 оной сентябриин 14-дэ сагзуурын договор баталагдаһан юм. Гэбэшье, французска колонизаторнууд болбол эб найрамдал хүсэгшэ французска арадай эрмэлзэлгэнүүдтэ зүришэн, бүлимтаралгын дай ябуулаа. Тэдэнэр хадаа Бао Дайн марионетон правительство байгуулжа, Вь... намые эзэлхэ ба бүхы дэлхэ... арадуудые мэхэлхэ зэбсэг бол... ашаглаха гэжэ оролдоһон байга...

Эхэ оронойнгоо бэеэ даан... байдалые аршалан хамгаалха ... рилгоор, Вьетнамска арадай ар... болбол французска колониза... нуудта эсэргүү баатарлиг т... сэл ябуулна, эсэсэй илал... да үдэр бүри ойротожо я... на. Хэдэн жэлэй турша ... эсэргүүсэлгын дай хэхэдэ, Вьет... болбол бүхы дэлхэйн арадуу... дурлагдадаг ба дэмжэгдэдэг бо... һон байха юм.

Вьетнамай демократическа р... публикын правительство бүг... ниитын эб найрамдал ба демо... тиие хамгаалгын тулада тэ... эрхын, национальна суверен... ба территориие харилсан хүндэ... гын үндэһэ һуури дээрэ хани ... рилсаатай байхые хүсэһэн али... ороной правительствотай дипло... тическа харилсаануудые тог... хоор бэлэн байна гэжэ ханд... доторнь хэлэгдэнэ.

Финляндиин президентые һунгаха нюурнуудай коллегидэ хэгдэһэн һунгалтын түрүүшын дүнгүү...

ХЕЛЬСИНКИ, январиин 18. (ТАСС). Финляндиин президентые һунгаха нюурнуудай коллегидэ һунгалта үсэгэлдэр дүүрэө. Президентые һунгалга февралиин 15-да болохо байна.

Даб дээрэ абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, һунгаха нюурнуудай коллегидэ (һунгаха 300 нюурнууд һунгагдаха юм) һунгалтын дүн иимэ гэбэл: Финляндиин Арадай Демократическа Союз (ДСНФ) һунгаха нюурнуудай коллегидэ 65 һуури (324.919 голос), социал-демократуд—65 һуури (332.687 голос), коалиционно ба прогресс... партинууд — 71 һуури (412... голос), аграрна союз — ... һуури (296.760 голос), ар... шведскэ парти — 24 һ... (131.386 голос), прогрессивнэ ... ти ба центрын «арадай» парт... 12 һуури эзэлээ (һунгуулиин з... округуудта прогрессивнэ п... коалиционно партитай, зари... дань — «арадай» центрын п... тай хамтараа).

Харюусалгата редактор
Д. Д. ЛУБСАН...

Үбгэн Палкинай уужам гэр соо

Сонхын хажуугаар олон сэсэгүүд табяатай. Дулаахан, һаруул байра соо эдэнь ягаа улаанаар сэсэглэжэ, энэ зал соохиие гоё һайханаар шэмэглэнэ. Январиин хүйтэн янгинама байбашье, эндэ ороод һуухада эглаг сэбэр зунай үдэшэ һанаанда ороно. Залай зүүн хойто буланда үндэр этажеркэ дээрэ Владимир Ильич Ленинэй ба Иосиф Виссарионович Сталинай зохёолнуудай арба гаран томууд табяатай, дунда ба доодо табсангуудтань уранһайханай литература, советскэ наукын туйлалтанууд тухай журналнууд харагдана.

Энэ хадаа Улан-Удын кондитерска фабрикын нариин дархан, стахановска ажалаар шалгаржа коллектив соогоо суутай болоһон 60 наһатай Иван Павлович Палкинай гэр гээшэ.

Иван Павлович ажал хүдэлмэридөө эдэбхитэй, илангаяа ниитэ арадай хэрэгтэ саг үргэлжэ оролдожо ябадаг туладаа зэргэлээд ажаһуугша хүршэнэрэйнгөө дунда хүндэтэй болонхой юм.

СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхэ тухай СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указай гараһан үдэр энэ участогай агитатор Роман Яковлевич Ахминеев ерээд, домуправай гэр соо хөөрэлдөө хэһэн байгаа. Тиихэдэ, эндэхи бүхы һунгагшадай сугларaад байхадань, энэ гэрынь багадажа, зарим һунгагшад һууха газаргүй үлэһэн байба. Түрүүшын сугларалга дээрэ байлсаһан Иван Павлович агитаторта хандажа:

— Энээнэй хойто тээ занятяа манайда үнгэргэе, минии байра нэгэ бага уужам байна, — гэжэ дурадхаһан байна. Тэрэ үдэрһөө хойшо эндэхи һунгагшад үбгэн Палкинай байрада һунгуулиин Дүримтэй танилсаха занятяа долоон хоног соо хоёр дахин үнгэргэдэг болоо. Агитатор Роман Яковлевич зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа шадабаритай нүхэр байба.

Январиин 18-най үдэшэ болоһон хөөрэлдөөн дээрээ агитатор нүхэр Ахминеев һунгуулиин Дүримэй хоёрдохи бүлэгөөр һунгагшадай списогууд тухай хөөрэлдөө үнгэргэбэ.

Энэ үдэшын заняти хадаа гансахан агитаторай хөөрөөгөөр дүүрээгүй, һунгагшадай бултанайнь хөөрэлдөөн болошоо. Гансал һунгагшадай списогууд тухай бэшэ, мүн манай һунгуулиин системын тон ехэ демократическа байһан тухай хэлсэгдээ.

1918—20 онуудта Лазогой партизанска отрядта ябалсаһан, мүнөө бухгалтераар хүдэлмэрилдэг нүхэр Токарев бүришье һонирхолтой хөөрөө эхилбэ.

— Би дүрбэн жэлдэ партизанска отрядта ябаа һэм. Үбэлэй шэрүүн хүйтэндэ, зунай шанга наранда, аадар бороодо Ингидэйн үндэр шэлын ой тайга соогуур сагаантантай дайлалдажа байхадаа, бидэнэр советскэ засагай илалта түгэлдэр хүсыень харагша һэмди.

Тэрэнэй хөөрөөгөө дүүргэхэдэнь, тэндэ һуугшад мүн лэ ээлжээ ээлжээгээр асуудалнуудые һуранад. Албан хэрэгээр хододоо командировкодо ябадаг янзатай, залуушаг һунгагша иигэжэ асууба:

— Һунгагшадай списогэй табигдаһанай һүүлээр өөрынгөө байра нютагые һэлгэһэн һунгагша һунгуулида яагаад хабаадахаб?

Агитатор нүхэр Ахминеев: — һунгуулиин списогэй тунхаглагдаһанай хойто тээ өөрынгөө байра нютагые һэлгэһэн һунгагша хадаа өөрынгөө ошоһон шэнэ нютагта һунгагшадай списогтэ оруулагдаха байна. Списогтэ оруулагдахын түлөө һунгагша хадаа түрүүн байһан нютагайнгаа ажалшадай депутадуудай Советэй гүйсэдкомһоо голосованида хабаадаха эрхын үнэмшэлгэ абаха ёһотой. Энэ үнэмшэлгые ошоһон нютагайнгаа аймсоведэй гүйсэдкомдо харуулжа, тэндэ һунгагшадай списогтэ оруулагдаха байна гэжэ тус асуудалда харюусаба.

Энэ хөөрэлдөөнэй түгэсхэлдэ Иван Павлович бодожо, хэдэхэн үгэ хэлэбэ:

— Мүнөөдэр һунгагшадай списогуудые табиха тухай бүлэгтэй бидэнэр танилсаабди. Тиигээд байхадаа, манай байрын залуушуул һунгагшадай список зүбөөр табиха хэрэгтэ ажалшадай депутадуудай райсоведтэ туһалалсаха зэргэтэй. Списогэй табигдаад байхада, би һунгуулиин участогта хүрэжэ шадахагүй, наһажаал хүнүүдэй нэрэ обогуудай зүбөөр табигдаһаниие шалгаха ажал өөртөө даажа абанаб.

Эндэхи һунгагшад нүхэр Палкинай дурадхалые һайшаагаа. Энэ үдэшын хөөрэлдөөн дүүрэжэ, агитатор хадаа январиин 21-дэ һунгагшадай хөөрэлдөөн болохо ба тэндэ арадуудай агууехэ вождь Владимир Ильич Ленинэй ажалябуулга ба ажабайдал тухай хөөрэлдэхэбди гэбэ.

Ж. Жамбуев.

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ

Гүрэнэй Бурят-Монголой Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрта — «Хун шубуута нуур» гэжэ балет (үдэр). «Байкал дээрэ» (үдэшэ).

Гүрэнэй ород драмын театрта—«Зыковы» гэжэ зүжэг.

Гүрэнэй филармонидо — концерт.

«Прогресс» кинотеатрта — «Тангариг».

«Эрдэм» кинотеатрта—«Л... 1918 ондо».

ПВЗ-гэй культурын ордон... «Ленин Октябрьда».

Мяханай комбинадай клуб... «Ленин Октябрьда».

Мелькомбинадай клубта—«... лин» (кинокартина).

Түмэрзамайхидай клубт... «Алдарта зам» (кинокартин...

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан Удэ, ул Ленина, 26 (ТАЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). **ТЕЛЕФОНУУД:** отв. редактора—23; АТС—1-80, зам. отв редактора—7 85; отв секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольск... жизни, культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта—6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02216 Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.